

UCHWAŁA NR 107/2018

Senatu Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu

z dnia 18 grudnia 2018 r.

w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunku – *Terapia manualna*, studiów podyplomowych prowadzonych w Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu.

Na podstawie § 37 ust. 1 pkt 7 Statutu Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu dnia 17 marca 2015r. Senat Uczelni **stanowi**, co następuje:

§ 1

Określa się efekty kształcenia dla kierunku – *Terapia manualna*, studiów podyplomowych prowadzonych w Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu, ujęte treścią załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Rektorowi i Dziekanowi Wydziału Wychowania Fizycznego, Sportu i Rehabilitacji.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY SENATU
REKTOR

prof. AWP dr hab. Dariusz Wieliński

**AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO
IM. EUGENIUSZA PIASECKIEGO W POZNANIU
EFEKTY UCZENIA SIĘ NA STUDIACH PODYPLOMOWYCH**

1. Tytuł studiów podyplomowych: Terapia Manualna

2. Cel studiów podyplomowych

Mając na uwadze rosnące zapotrzebowanie na wysoko wykwalifikowanych fizjoterapeutów i lekarzy, rozumiejąc potrzeby rynku pracy, biorąc pod uwagę niekorzystne wskaźniki demograficzne oraz oczekiwania społeczne, stworzono atrakcyjną ofertę dydaktyczną stanowiącą alternatywę do szeregu szkoleń i kursów w zakresie terapii manualnej w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Założeniem programu **Podyplomowych Studiów Terapia Manualna** jest wykształcenie wszechstronnego fizjoterapeuty w zakresie wykonywania zabiegów z terapii manualnej. Przekazanie podstaw wiedzy teoretycznej do zastosowania poszczególnych metod i technik manualnych oraz nauczenie technik manualnych niezbędnych w leczeniu dysfunkcji stawów kręgosłupa i tkanek miękkich. Poszerzenie wiedzy i umiejętności z zakresu diagnostyki różnicowej wykluczającej oraz pozwalającej na bezpieczną pracę z pacjentem w zakresie leczenia manualnego. Ponadto przekazanie wiedzy między innymi z zakresu anatomii palpacyjnej, neurofizjologii, żywienia, farmakologii w leczeniu bólu, pierwszej pomocy a także komunikacji interpersonalnej. Ukończenie **Podyplomowych Studiów Terapia Manualna** daje gwarancję zdobycia specjalistycznej i kompleksowej wiedzy i umiejętności w zakresie wykonywania zabiegów z terapii manualnej oraz zwiększenia kompetencji zawodowych.

3. Czas trwania

Studia podyplomowe trwają dwa semestry, **łącznie 253 godziny** dydaktyczne, tj. 18 zjazdów dwudniowych. Studia zakończą się egzaminem praktycznym i teoretycznym z całości

zagadnień. Zajęcia będą odbywać się w systemie zjazdów weekendowych (w miarę możliwości co dwa tygodnie).

4. Uczestnicy

Studia skierowane są do absolwentów studiów I i II stopnia kierunku Fizjoterapia, absolwentów jednolitych 4-letnich studiów magisterskich na kierunku Fizjoterapia i Rehabilitacja Ruchowa. Dotyczy to również przyszłych absolwentów, którzy rozpoczęli jednolite 5-letnie studia magisterskie na kierunku Fizjoterapia po dniu 1.10.2017r. i złożą Państwowy Egzamin Fizjoterapeutyczny PET (Ustawa o zawodzie fizjoterapeuty z dnia 25.09.2015r. Art.13.) oraz lekarzy, którzy chcą zdobyć wiedzę i umiejętności w zakresie terapii manualnej.

5. Forma postępowania kwalifikacyjnego

Kwalifikacja uczestnika studiów odbywa się na podstawie przesłanych dokumentów (kopia dyplomu ukończenia studiów na kierunku Fizjoterapia lub Rehabilitacja Ruchowa, kopia dyplomu ukończenia studiów medycznych)

6. Świadectwa/uprawnienia ukończenia studiów podyplomowych:

- a. Świadectwo studiów podyplomowych

7. Efekty uczenia się na studiach podyplomowych Terapia Manualna

Absolwent posiada wiedzę oraz umiejętności w zakresie diagnozowania i leczenia zaburzeń narządu ruchu (stawów, mięśni, nerwów). Poprzez właściwe badanie i diagnozę będzie potrafił zaplanować indywidualną rehabilitację z zastosowaniem odpowiednich technik leczenia manualnego stawów, układu mięśniowo-powięziowego oraz układu nerwowego. Będzie posiadał wiedzę w zakresie aktualnych aspektów prawnych zawodu fizjoterapeuty, udzielania pierwszej pomocy, żywienia w procesie leczenia, farmakoterapii w bólu, psychosomatycznego pochodzenia chorób i autoterapii w schorzeniach somatycznych. Ponadto absolwent poszerzy swoje kompetencje społeczne do pracy z pacjentem jak i w zespole terapeutycznym. Pozwoli to na dostosowanie zabiegów manualnych do potrzeb pacjenta oraz wzmocni jego orientację związaną z dalszym rozwojem w tej dziedzinie.

Do kluczowych kompetencji zdobytych w ramach proponowanych studiów należy:

- Posiadanie usystematyzowanej wiedzy i umiejętności z zakresu diagnostyki w zakresie terapii manualnej, na tej podstawie właściwego planowania, wykonania i ewaluacji postępowania terapeutycznego ponadto organizacji postępowania terapeutycznego
- Prezentowanie zaawansowanego stopnia znajomości i zrozumienia założeń środków, form i metod terapeutycznych w zakresie terapii manualnej, posiadanie wiedzy związanej z ich właściwym doбором oraz stosowaniem u pacjentów w różnym wieku oraz z różnymi dysfunkcjami
- Posiadanie zaawansowanych umiejętności manualnych pozwalających na prawidłowe wykonanie technik z zakresu metod terapii manualnej, umiejętność wyciągania wniosków celem ewentualnej korekty postępowania usprawniającego, poprawy stanu zdrowia pacjenta, pozwalających na sprawne, bezpieczne i skuteczne stosowanie ich w praktyce klinicznej
- Stosowanie zaawansowanych technik efektywnego komunikowania się z pacjentem lub grupą pacjentów w procesie postępowania profilaktycznego i fizjoterapeutycznego; umiejętność dostosowania formy przekazu do partnera interakcji; umiejętność motywowania pacjenta, rozpoznawanie jego różnych stanów emocjonalnych i rozładowywanie napięcia

Studia Podyplomowe **Terapia Manualna** wykorzystują wiedzę mieszczącą się w obszarze nauk medycznych, nauk o zdrowiu (80%) oraz nauk o kulturze fizycznej (20%).

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu – dyscyplina naukowa: nauki medyczne, nauki o zdrowiu (80%) i nauki o kulturze fizycznej (20%).

Objaśnienia oznaczeń:

K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia

W (po podkreślniku) – kategoria wiedzy

U (po podkreślniku) – kategoria umiejętności

K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych

P7SM (przed podkreślnikiem) – charakterystyki efektów uczenia się dla poziomu 7 (P7) Polskiej Ramy Kwalifikacji, uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego (S) dla obszaru kształcenia w zakresie nauk medycznych, nauk o zdrowiu i nauk o kulturze fizycznej (M)

WG (po podkreślniku) – kategoria wiedzy, zakres i głębokość – kompletność perspektywy poznawczej i zależności

WK (po podkreślniku) – kategoria wiedzy, kontekst – uwarunkowania, skutki

UW (po podkreślniku) – kategoria umiejętności, w zakresie wykorzystania wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

UK (po podkreślniku) – kategoria umiejętności, w zakresie komunikowania się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

UO (po podkreślniku) – kategoria umiejętności, w zakresie organizacji pracy – planowanie i praca zespołowa

KK (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych, w zakresie ocen – krytyczne podejście

KR (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych, w odniesieniu do roli zawodowej – niezależność i rozwój etosu

01, 02, 03 i kolejne – numer efektu uczenia się lub charakterystyki efektów uczenia się dla poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego dla obszaru kształcenia w zakresie nauk medycznych, nauk o zdrowiu i nauk o kulturze fizycznej.

Szczegółowe efekty uczenia się:

Symbol	Efekty uczenia się dla absolwenta Studiów Podyplomowych Terapia Manualna	Kod składnika opisu wg Rozporządzenia*	Obszar nauk
WIEDZA			
K_W01	Posiada rozszerzoną wiedzę w zakresie budowy i funkcji organizmu człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem układu mięśniowo-szkieletowego, znajomości jego neurofizjologicznych mechanizmów sterowania	P7SM_WG01 P7SM_WG02	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_W02	Zna objawy, przyczyny oraz rozumie mechanizmy procesów patologicznych zachodzących w tkankach i układzie narządu ruchu człowieka spowodowanych chorobą urazem lub inną	P7SM_WG02	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze

	formą niepełnosprawności		fizycznej
K_W03	Dysponuje usystematyzowaną wiedzą niezbędną do opisu działania leków przeciwbólowych, ich dróg podawania oraz ewentualnych działań niepożądanych i powikłań jako wspomaganie procesu leczenia bólu	P7SM_WK04	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_W04	Posiada wiedzę z zakresu zasad udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia	P7SM_WG02 P7SM_WK04 P7SM_WK06	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_W05	Wykazuje pogłębioną wiedzę z zakresu psychologicznego kontekstu niepełnosprawności oraz rozumie jego znaczenie w etiologii i postępowaniu w wybranych jednostkach chorobowych	P7SM_WK01 P7SM_WK03	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_W06	Zna i rozumie prawne uwarunkowania wykonywania działalności fizjoterapeutycznej; zna miejsce fizjoterapii w ramach organizacji polskiego systemu ochrony zdrowia	P7SM_WG01 P7SM_WK05	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_W07	Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie wybranych zaburzeń, dysfunkcji i zmian w obrębie układu mięśniowo-szkieletowego u pacjentów w różnym wieku	P7SM_WG02	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_W08	Prezentuje zaawansowany stopień znajomości i zrozumienia założeń środków, form i metod w zakresie terapii manualnej, ma wiedzę związaną z ich właściwym doбором oraz stosowaniem u pacjentów w różnym wieku oraz z różnymi dysfunkcjami	P7SM_WG02 P7SM_WK04	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_W09	Zna w stopniu zaawansowanym i rozumie mechanizmy działania oraz możliwe skutki uboczne zabiegów z zakresu terapii manualnej	P7SM_WK04	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_W10	Posiada usystematyzowaną wiedzę z zakresu diagnostyki neurologicznej i badań funkcjonalnych, diagnostyki różnicowej w terapii manualnej właściwego planowania, wykonania i ewaluacji postępowania w zakresie terapii manualnej	P7SM_WG02 P7SM_WK04	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
UMIĘJĘTNOŚCI			
K_U01	Potrafi przeprowadzić proces nauczania ruchów, używając prawidłowego nazewnictwa, z uwzględnieniem metodyki nauczania ruchu u pacjentów w różnym wieku z różnymi rodzajami dysfunkcji	P7SM_UW07	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_U02	Potrafi udzielić porady w zakresie działań profilaktyczno-zdrowotnych w szczególności w zakresie żywienia w procesie leczenia w wybranych stanach chorobowych.	P7SM_UK02 P7SM_UO06	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_U03	Stosuje zaawansowane techniki efektywnego komunikowania się z pacjentem lub grupą pacjentów w procesie postępowania profilaktycznego i fizjoterapeutycznego; potrafi dostosować formę przekazu do partnera interakcji; umie motywować pacjenta, rozpoznawać jego różne stany emocjonalne i rozładowywać napięcie	P7SM_UK02	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_U04	Posiada zaawansowane umiejętności w zakresie anatomii palpacyjnej i umiejętności manualne pozwalające na wykonanie	P7SM_UW03	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz

	technik w zakresie form i metod terapii manualnej.		nauk o kulturze fizycznej
K_U05	Potrafi identyfikować problemy zdrowotne, podjąć odpowiednie działania diagnostyczne oraz dokonać oceny stanu funkcjonalnego pacjenta, niezbędnego do programowania i monitorowania procesu leczenia w zakresie terapii manualnej	P7SM_UW03 P7SM_UW05	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_U06	Potrafi rozpoznać stan zagrożenia zdrowia i życia, posiada umiejętności podjęcia odpowiednich działań w zakresie udzielenia pierwszej pomocy	P7SM_UW03 P7SM_UW01	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_U07	Posiada umiejętność wykorzystania wiedzy teoretycznej w trakcie diagnozowania, planowania i wykonywania zabiegów z terapii manualnej, jest przygotowany do pełnienia roli terapeuty manualnego	P7SM_UW03 P7SM_UW05	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
KOMPETENCJE			
K_K01	Potrafi dokonać samooceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności zawodowych, zdaje sobie sprawę z konieczności uzupełniania ich przez całe życie i inspirowania procesu uczenia się innych osób; nie podejmuje działań, które przekraczają jego możliwości i kompetencje, w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu zasięga opinii ekspertów	P7SM_KK01	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_K02	Utożsamia się z wartościami, celami i zasadami realizowanymi w praktyce fizjoterapeutycznej, odznacza się rozważą, dojrzałością i zaangażowaniem w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań terapeutycznych	P7SM_KR02	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej
K_K03	Realizuje zadania w sposób zapewniający bezpieczeństwo własne, otoczenia i współpracowników, przestrzega zasad bezpieczeństwa pracy, potrafi działać w warunkach niepewności i stresu, jest świadomy obowiązku niesienia pierwszej pomocy osobom poszkodowanym	P7SM_UO03	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej

Zestawienie tabelaryczne zakładanych efektów uczenia się dla studiów podyplomowych:

Symbole charakterystyk efektów uczenia się w obszarze kształcenia w zakresie nauk medycznych, nauk o zdrowiu i nauk o kulturze fizycznej dla poziomu 7 PRK zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6–8 (Dz.U. z 2016 r. poz. 1594).

Zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018r. Program studiów podyplomowych określa efekty uczenia się dla kwalifikacji cząstkowych uwzględniające charakterystyki drugiego stopnia PRK na poziomie 6, 7 albo 8 PRK określone w przepisach wydanych na podstawie art.7 ust.3 i 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Wiedza: absolwent zna i rozumie:	
P7SM_WG01	aktualny kierunek rozwoju teoretycznych podstaw nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej w zakresie właściwym dla programu kształcenia
P7SM_WG02	szczegółową budowę i funkcje organizmu człowieka, przyczyny zaburzeń, zmian chorobowych i dysfunkcji społecznych oraz metody ich oceny w zakresie właściwym dla programu kształcenia
P7SM_WK03	zasady analizy procesów psychospołecznych ważnych dla zdrowia i jego ochrony lub kultury fizycznej oraz stylu życia i wybranych modeli zachowań prozdrowotnych, kreatywnych i rekreacyjnych podejmowanych przez człowieka, w zakresie właściwym dla programu kształcenia
P7SM_WK04	zasady praktyki opartej na argumentach naukowych
P7SM_WK05	uwarunkowania kulturowe potrzeb i problemów jednostek i grup społecznych oraz prawne i ekonomiczno-gospodarcze możliwości realizacji tych potrzeb w wybranym obszarze działalności zawodowej
P7SM_WK06	zasady funkcjonowania sprzętu i aparatury stosowanych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla programu kształcenia
Umiejętności: absolwent potrafi:	
P7SM_UW01	posługiwać się zaawansowanym technicznie sprzętem i aparaturą stosowanymi w zakresie właściwym dla programu kształcenia
P7SM_UK02	stosować zaawansowane techniki efektywnego komunikowania się i negocjacji z jednostkami lub grupami społecznymi oraz wykorzystania wychowawczych aspektów promocji zdrowia i aktywności fizycznej w profilaktyce wykluczenia i patologii społecznych
P7SM_UW03	w zaawansowanym stopniu realizować zajęcia rekreacyjne, zdrowotne, sportowe lub z zakresu estetyki zachowań ruchowych w pracy z różnymi grupami społecznymi i kierować takimi zajęciami
P7SM_UW05	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce
P7SM_UO06	wykorzystać wychowawcze aspekty promocji zdrowia i aktywności fizycznej w profilaktyce wykluczenia społecznego i patologii społecznych
P7SM_UW07	wykazać się specjalistycznymi umiejętnościami ruchowymi z zakresu wybranych form aktywności fizycznej, a także tworzyć różne formy takiej aktywności lub je modyfikować w zależności od warunków środowiskowych, w zakresie właściwym dla programu kształcenia
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do:	
P7SM_KK01	zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu

P7SM_KR02	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu i właściwie pojętą solidarność zawodową
P7SM_UO03	troski o bezpieczeństwo własne, otoczenia i współpracowników

8. Program studiów podyplomowych

Program studiów podyplomowych						
Terapia Manualna						
Lp.	Nazwa przedmiotu	Suma	W	Ćw.	Z/E	Punkty ECTS
1.	Aspekty prawne w zawodzie fizjoterapeuty	4	4		Z	1
2.	Pierwsza pomoc w czasie terapii z pacjentem	6		6	Z	1
3.	Komunikacja interpersonalna. Synergia w pracy zespołowej oraz rozwoju osobistym	16		16	Z	2
4.	Podstawy Neurologii, Neurofizjologii	5	5		Z	1
5.	Ortopedia i Traumatologia w sporcie	12	12		Z	2
6.	Psychosomatyczne pochodzenie chorób	8	8		Z	1
7.	Żywnienie w procesie leczenia	8	8		Z	2
8.	Farmakologia jako wspomaganie procesu leczenia pacjenta w bólu	6	6		Z	1

9.	Anatomia palpacyjna	10		10	Z	2
10.	Badania neurologiczne w terapii manualnej	10		10	Z	2
11.	Badanie funkcjonalne w terapii manualnej	16		16	Z	2
12.	Podstawy Mikrokinetyterapii	17	6	11	Z	2
13.	Mobilizacje i manipulacje stawowe	36		36	Z	3
14.	Terapia tkanek miękkich	36		36	Z	3
15.	Podstawy FDM	17	6	11	Z	2
16.	Terapia manualna w sporcie	17		17	Z	2
17.	Autoterapia dysfunkcji somatycznych	8		8	Z	2
18.	Medyczny trening terapeutyczny	16		16	Z	2
19.	Egzamin dyplomowy	5			E	5
20.	SUMA	253	55	193	E=1 Z=18	38

9. Opis przedmiotów

9.1. Aspekty prawne zawodu fizjoterapeuty

Celem przedmiotu jest:

- Zapoznanie studentów z prawnymi aspektami ustawy o zawodzie fizjoterapeuty
- Zdobywanie wiedzy na temat odpowiedzialności zawodowej prawnej i etycznej fizjoterapeuty
- Omówienie aspektów prawnych dotyczących prawidłowego prowadzenia dokumentacji medycznej

- Zapoznanie z zasadami ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej fizjoterapeuty, ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu pacjenta, ubezpieczenie naruszenia praw pacjenta

9.2. Pierwsza pomoc w terapii z pacjentem

Celem przedmiotu jest:

- Zdobyć wiedzę na temat zasad udzielania pierwszej pomocy w przypadku utraty przytomności
- Opanowanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy z wykorzystaniem fantomu w przypadku utraty przytomności
- Opanowanie umiejętności obsługi defibrylatora w przypadku utraty przytomności

9.3. Komunikacja interpersonalna. Synergia w pracy zespołowej oraz rozwoju osobistym

Celem przedmiotu jest:

- Doskonalenie kompetencji związanych z pracą z ludźmi oraz pogłębianie świadomości własnych zachowań i eksperymentowanie z nowymi i bardziej korzystnymi sposobami kontaktu.
- Rozwinięcie kompetencji takich jak umiejętność konstruktywnego wyrażania uczuć i myśli w relacjach, przekazywania trudnych informacji drugiej osobie, umiejętność rozwiązywania konfliktów oraz rozumienie swoich reakcji w kontakcie z innymi osobami
- Rozwijanie umiejętności interpersonalnych potrzebnych w kontaktach zawodowych jak i osobistych.

9.4. Podstawy neurologii i neurofizjologii

Celem przedmiotu jest:

- Poszerzenie wiedzy na temat budowy i funkcji receptorów czucia głębokiego zlokalizowanych w obrębie narządu ruchu
- Przedstawienie neurofizjologicznych mechanizmów stabilizacji dynamicznej stawów w normie i patologii.
- Omówienie potencjalnych mechanizmów stojących u podłoża zabiegów manualnych w obrębie tkanek miękkich.

9.5. Ortopedia i Traumatologia w sporcie

Celem przedmiotu jest:

- Przedstawienie i omówienie podstawowego badania klinicznego wykonywanego przez lekarza ortopedę w obrębie wybranych stawów obwodowych i kręgosłupa

- Zapoznanie z nowymi technikami operacyjnymi w obrębie stawów obwodowych z uwzględnieniem pooperacyjnego postępowania usprawniającego

9.6. Psychosomatyczne pochodzenie chorób

Celem przedmiotu jest:

- Omówienie założeń metody Somatic Experiencing wg Petera A. Levine'a, leczenia traumy i łagodzenia chronicznego stresu, opracowanej na podstawie multidyscyplinarnych badań z zakresu fizjologii, psychologii, biologii i neurologii
- Omówienie założeń metody Tension & Trauma Releasing Exercises TRE wg dr Davida Bercelli, eksperta w dziedzinie pracy z traumą.

9.7. Żywnienie w procesie leczenia

Celem przedmiotu jest:

- Omówienie mikrobioty jelitowej i jej wpływu na homeostazę. Zwrócenie uwagi na profil bakteryjny przewodu pokarmowego i jego wpływ na układ immunologiczny, odporność, stan odżywienia i wybrane jednostki chorobowe
- Omówienie postępowania farmakologicznego i dietetycznego u przewlekle chorych pacjentów z zaburzeniami motoryki, rzutującymi na funkcje przewodu pokarmowego
- Przedstawienie podstawowych zasad żywienia w profilaktyce osteoporozy. Wpływ unieruchomienia na metabolizm tkanki kostnej. Stan odżywienia a tkanka kostna i tkanka chrzęstna.

9.8. Farmakologia jako wspomaganie procesu leczenia pacjenta w bólu

Celem przedmiotu jest:

- Zapoznanie studenta z podstawami patofizjologii bólu, szczególnie przewlekłego, oraz zasadami diagnostyki bólu
- Zapoznanie studenta z zasadami farmakoterapii bólu, ze szczególnym uwzględnieniem środków stosowanych miejscowo
- Zapoznanie studenta z podstawowymi charakterystykami najczęściej stosowanych analgetyków
- Omówienie szczególnych dróg podawania leków w terapii bólu: powierzchniowej, przezskórnej blokad centralnych i obwodowych.

9.9. Anatomia palpacyjna

Celem przedmiotu jest:

- Zdobycie wiedzy i opanowanie umiejętności palpacyjnych w zakresie wybranych punktów kostnych, mięśni, nerwów i naczyń w obrębie kończyn górnych i dolnych oraz tułowia, ponadto umiejętność interpretacji ewentualnych zmian w obrębie tych struktur

9.10. Badania neurologiczne w terapii manualnej

Celem przedmiotu jest:

- Zdobyć wiedzę w zakresie doboru, umiejętności wykonania oraz interpretacji testów napięciowych poszczególnych nerwów obwodowych
- Omówienie procesu różnicowania pomiędzy objawami bólu korzeniowego i rzekomo korzeniowego
- Omówienie tzw. „czerwonych flag” w terapii manualnej

9.11. Badania funkcjonalne w terapii manualnej

Celem przedmiotu jest:

- Zdobyć przez studenta wiedzę w zakresie doboru, umiejętności wykonania oraz interpretacji badania funkcjonalnego w terapii manualnej w obrębie kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego

9.12. Podstawy Mikrokinetyterapii

Celem przedmiotu jest:

- Zapoznanie studentów z podziałem mięśni w zależności od pochodzenia z określonej części mezoblasty embrionu
- Omówienie zasad pracy z mięśniami, pochodzącymi z mezoblasty przyśrodkowej, mięśniami osiowymi, przyosiowymi i podłużnymi wg Daniela Grosjen i Patrice Benini

9.13. Mobilizacje i manipulacje stawowe

Celem przedmiotu jest:

- Zdobyć wiedzę i umiejętności w zakresie doboru, wykonania poszczególnych technik mobilizacyjnych i manipulacyjnych w obrębie kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego z wykorzystaniem Ortopedycznej Terapii Manualnej wg koncepcji Kaltenborna i Evjenth

9.14. Terapia tkanek miękkich

Celem przedmiotu jest:

- Zdobyć wiedzę i umiejętności w zakresie diagnostyki, doboru i wykonania współczesnych technik mobilizacyjnych w obrębie tkanek miękkich wg koncepcji Jarosława Ciechomskiego

9.15. Podstawy FDM (Fascial Dystortion Model)

Celem przedmiotu jest:

- Zapoznanie się z filozofią i założeniami metody FDM
- Omówienie podstawowych dysfunkcji występujących w obrębie układu mięśniowo-powięziowego wg FDM
- Zdobyć wiedzę i umiejętności wykonywania podstawowych technik mięśniowo-powięziowych wg metody FDM

9.16. Terapia manualna w sporcie

Celem przedmiotu jest:

- Zdobyć wiedzy i umiejętności w zakresie terapii obrzęków pourazowych i postępowania w zależności od czasu występowania: faza ostra, podostra i chroniczna, z przygotowaniem do odzyskania pełnej sprawności
- Zdobyć wiedzy i umiejętności w zakresie terapii systemowych. Praca globalna i powiązania przyczynowo-skutkowe na przykładzie urazu stawu barkowego

9.17. Autoterapia dysfunkcji somatycznych

Celem przedmiotu jest:

- Omówienie i zdobycie umiejętności w zakresie autoterapii dysfunkcji somatycznych z wykorzystaniem wybranych metod terapeutycznych

9.18. Medyczny trening terapeutyczny

Celem przedmiotu jest:

- Zapoznanie z metodami treningu MTT, którego podstawowym celem jest utrwalenie efektów terapii manualnej. Zdobyć wiedzy i umiejętności z zakresu kontroli motorycznej, uczenia się czynności motorycznych, mechanizmów powracania do sprawności fizycznej (w tym wyuczenie prawidłowych wzorców ruchowych, przywrócenie równowagi mięśniowej, minimalizowanie zmian adaptacyjnych towarzyszących patologii, urazowi bądź chorobie, znaczenie stabilizacji jako podstawy treningu ruchowego i sensomotorycznego). Trening łączący aktywność fizyczną z terapią, stanowiący końcowy element leczenia.

9.19. Egzamin dyplomowy

Wykładowcy

Wykłady i ćwiczenia poprowadzą specjaliści z różnych dziedzin zajmujący się diagnostyką i leczeniem dysfunkcji narządu ruchu. Będą to badacze zajmujący się naukowymi podstawami stosowania terapii manualnej wg. standardów medycyny opartej na faktach (EBM) jak i wieloletni praktycy, klinicyści na co dzień zajmujący się leczeniem schorzeń narządu ruchu. Do grona osób prowadzących zajęcia zaproszeni zostali wykładowcy wyższych uczelni: Akademii Wychowania Fizycznego i Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu oraz dyplomowani specjaliści z zakresu metod terapeutycznych takich jak: osteopatia, Kaltetenborn-Evienth, Cyriax, Simons Akademii (Tr Points), Łańcuchy mięśniowo- powięziowe GDS, Manipulacje Powięzi (Fascial Manipulation), Terapia Manualna w Modelu Holistycznym (wg. A. Rakowskiego), PNF, Terapia Tkanek Miękkich.

Aktualny program opracowała:

dr Ewa Kamińska

Konsultacje merytoryczne:

dr hab. Urszula Czerniak- Prodziekan ds. studiów Wydziału Wychowania Fizycznego, Sportu i Rehabilitacji AWF Poznań

Prof. dr hab. Jacek Lewandowski- Kierownik Katedry Rehabilitacji Narządu Ruchu

mgr Joanna Strojna – Kierownik Centrum Doskonalenia Kadr i Szkolenia